

## KESKKONNAMÕJU EELHINNANG

### 1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning seos strateegiliste planeerimisdokumentidega:

Detailplaneeringuala suurusega 4,1 ha hõlmab Lümända külas Spordiväljaku katastriüksust tunnusega 43301:001:0848 (pindala 68129 m<sup>2</sup>, 100% üldkasutatava maa sihtotstarbega). Detailplaneeringu nimetus on Spordiväljaku detailplaneering. Detailplaneeringu eesmärgiks on elamumaa kruntide moodustamine, ehitusõiguse määramine elamute ja kõrvalhoonete ehitamiseks, liikluskorralduse põhimõtete, tehnovõrkude ja -rajatise asukoha määramine ning Lümända valla üldplaneeringu muutmine juhtotstarbe osas.

Planeeringuala piirneb põhja poolt Kalju (44001:003:0468, 100% elamumaa) katastriüksusega, ida poolt 4400001 Lümända-Varpe tee T1 (43301:001:0891, 100% transpordimaa), kagu aj lõuna poolt Vana-Pärna (44001:003:0222, 100% maatulundusmaa sihtotstarbega) katastriüksusega, edela ja lääne poolt Aadu (44001:003:0138, 100% maatulundusmaa sihtotstarbega) katastriüksusega.

Lümända valla üldplaneeringu alusel (kehtestatud Lümända Vallavolikogu 21. augusti 2008 määrusega nr 66, edaspidi *üldplaneering*) asub planeeringuala üldkasutatava hoone ning puhke- ja virgestusmaa segafunktsiooniga alal. Segafunktsiooniga reserveeritakse maa-alad, mis on sobilikud nii avalike (nt info jagamine, looduskaitse, puhkus ja virgestus, seltsielu jmt) kui äriefunktsioonide (teenindus, majutus, toitlustus) täitmiseks. Elamumaa juhtfunktsioon üldplaneeringu alusel on ühepere-, kaksik-, ridaelamu ja kuni kahekorruseliste rohkem kui kolme korteriga korruselamute maa kompaktse hoonestusega aladel ja elamumaa sihtotstarbega katastriüksus hajaasustuses. Üldplaneeringuga on määratud Lümända külas ehitustingimused, mille alusel ehitusõiguse saab katastriüksus, mille suurus on vähemalt 1500 m<sup>2</sup>, üldjuhul lubatud kuni 3 hoonet, kui krunt vähemalt 5000 m<sup>2</sup>, siis kuni 5 hoonet. Suurim lubatud ehitusalune pindala on 20% krundi pindalast.

Spordiväljaku detailplaneeringuga kavandatu ei ole üldplaneeringuga kooskõlas, mistõttu muudetakse üldkasutatava hoone ning puhke- ja virgestusmaa segafunktsiooniga ala elamumaa juhtfunktsiooniga alaks.

Detailplaneeringu näol on tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga. Vastavalt planeerimisseaduse § 142 lõikele 1 punktidele 1 või 3 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud KeHJS) § 33 lg 2 kohaselt tuleb üldplaneeringu muutva detailplaneeringu koostamisel anda eelhindang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

### 2. Planeeringuala kitsendused ja kommunikatsioonid

Planeeringuala asub Maa-ameti kaardi alusel elektripaigaldise kaitsevöönd, looduskaitselisi piiranguid antud kinnistul ei asu.



**Joonis 1.** Maa-ameti kitsenduste kaart seisuga 21.12.2022

### **3. Planeeringuala keskkonnatingimused**

Planeeringuala paikneb Saaremaa lääneosas Lümada külas. Juurdepääs planeeringualale on Lümada-Varpe (43301:001:0891) teelt. Maaüksusel puudub olemasolev hoonestus. Kõlvikuliselt koosseisult on tegemist haritava maaga, looduslik rohumaaga, metsamaaga ja muu maa.

Planeeringuala reljeef on tasane - absoluutkõrgus vahemikus 11-13 m. Planeeringuala kasvavad männid, lehtpuud ja kadakad (Joonis 3). Valdavalt on tegemist lageda alaga (Joonis 2). Kaitstavaid taimeliike planeeringualal Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel ei leidu.



**Joonis 2.** Vaade planeeringualale Lümända-Varpe teelt (Tiia Naagel 20.12.22)



**Joonis 3.** Vaade planeeringuala puistule Lümända-Varpe teelt (Tiia Naagel 20.12.22)

#### **4. Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud**

Planeeritud tegevusest tulenevad mõjud võib laias laastus jagada kaheks: ehitusaegsed ja ehitusjärgsed mõjud. Ehitusaegsed mõjud on intensiivsemad kui ehitusjärgsed, kuid samas lühiajalised ja lõppevad hoonete ning rajatiste valmimisega. Algamise taotluse kohaselt ei plaanita maaüksusele rajada keskkonnale ohtlikke või keskkonda reostavaid objekte.

##### **4.1. Mõju põhja- ja pinnaveele**

OÜ Eesti Geoloogiakeskuse poolt koostatud Saare maakonna põhjavee kaitstuse kaardile tuginedes on alal põhjavesi hüdrogeoloogiliselt nõrgalt kaitstud (kõrge reostusohklikkus), läheduses paikneva puurkaevu (PRK0059861) läbilõikele tuginedes pigem kaitsmata (aluspõhja kivim lasub 1m sügavusel). Kuna põhjavee kaitstuse kaardi andmed on reeglina üldisemad, tuleb käesoleval juhul lähtuda pigem puurkaevu läbilõike andmetest. Planeerides ja rajades planeeringualale nõuetekohased vee- ja reoveekäitlussüsteemid, järgides vastavaid hooldusjuhiseid ei ole oodata olulisi mõjusid põhja- ja pinnaveele. Kinnistu paikneb Lümända reoveekogumisala (RKA0740399) suhtelises läheduses, mistõttu ennekõike tuleb kaaluda ühisveevärgi ja-kanalisatsiooniga liitumise võimalikkust. Kui tegemist ei ole tehniliselt või majanduslikult realiseeritava lahendusega, võib täiendavalt kaaluda ka lokaalseid kinnistupõhiseid lahendusi.

Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad ning tõenäoliselt see maaüksusel puudub.

##### **4.2. Mõju maavaradele**

EELIS andmetele tuginedes ei leidu planeeringualal maardlaid ega kaevandamisväärsed maavarasid. Planeeringuga kavandavate tegevustega ei kaasne maa-ainese ega maavarade otsest arvestatavat kaevandamist. Mõningane maavarade kasutamise vajadus võib tekkida seoses ehitustegevusega. Erinevate ehitustööde käigus kooritavat pinnast võib ära kasutada krundi piires, väljaspool maaüksust maa-ainese kasutamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba.

##### **4.3. Mõju pinnasele, taimestikule ja loomastikule**

Peamine mõju ehitustegevuse käigus avaldub pinnasele ja taimestikule hoonete, rajatiste ja sinna juurde kuuluvate tehnosüsteemide rajamise etapis. Ehitustegevuse käigus hävineb paratamatult olemasolev haljastus planeeritavate hoonete ja rajatiste alusel alal ning ka vahetus naabruses võib ehitustehnika tallamise ja materjalide ladustamise tõttu kahjustuda osa taimestikust. Ehitustegevuse käigus on mõningane oht pinnase saastumiseks territooriumil ladustatavate ja kasutatavate kemikaalidega (nt kütused).

Planeeringualale ei ole märgitud kaitsealuste liikide leiukohti ning suuremas osas lageda alaga. Planeeringuala piirneb metsatukaga, seetõttu tuleks ehitustöö planeerida väljaspoole lindude pesitsusperioodi.

##### **4.4. Mõju välisõhu seisundile**

Märkimisväärset õhusaastatuse suurenemist planeeringuga ei kaasne. Mõningane mõju välisõhule kaasneb ehitustööde käigus eralduva heitgaaside emissiooni näol. Peamine mõju välisõhule kaasneb hoonete, rajatiste ja vajalike tehnovõrkude ehitamise etapis, kuid mis on vaid ajutise iseloomuga. Kumulatiivset mõju ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust suure tõenäosusega ei ületata.

##### **4.5. Jäätmetekkega seonduvad mõjud**

Jäätmete sorteeritud kogumine peab toimuma vastavalt jäätmeseaduses ja valla jäätmehoolduseeskirjas toodud nõuetele. Planeeringuga kavandatav tegevus ei suurenda märkimisväärselt jäätmeteket. Jäätmete käitlemist kohapeal ei kavandata ja jäätmetekke mõju avaldub jäätmete lõppkäitleja juures. Kavandatav tegevus ei oma seega eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

#### **4.6. Müra, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste ja visuaalne mõju**

Käesoleva planeeringuga ei ole ette nähtud tegevusi, mis põhjustaksid olulist mürataseme suurenemist piirkonnas. Mürataseme ajutist tõusu võib ette näha ehitusperioodi jooksul planeeringu ellu rakendamisel. Planeeringuga kavandatuga ei ole ette näha ka vibratsiooni, valgus- soojus- ja/või kiirgussaaste tekkimist. Samuti olulise visuaalse mõjuga aspekti antud detailplaneeringuga ei kavandata.

### **5. Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus**

Ehitustegevus on üks avariide ja tööõnnetuste rohkeim tegevusvaldkond. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusohu liikluses. Samas, kõigi nõuete täitmisel ei tohiks tavapäraselt eelpool kirjeldatud olukordi ette tulla ning tegemist saab olla vaid hädaolukordadega. Nende juhtumise tõenäosus on väike seetõttu, et planeeritavad tööd on lühiajalised ning nõuetest kinni pidades on minimeeritud ka avariolukordade esinemise võimalused. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel on avariid tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline.

### **6. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale**

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Natura 2000 loodusala ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 79/409/EMÜ. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel on keskkonnamõju hindamine vajalik juhul kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura võrgustiku ala.

Detailplaneeringu alast linnulennult ca 360 m kaugusele loode suunas jääb Lannasmaa hoiuala, mis kuulub Natura 2000 võrgustikku ka Lannasmaa loodusalane. Kinnistule lähimal hoiuala osal on inventeeritud loo ehk alvari (6280\*) elupaigatüüp, mille kaitse on hoiuala ja loodusala kaitse-eesmärgiks.

#### **Lannasmaa hoiuala**

Lannasmaa hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - loode (alvarite) (6280\*) ja puiskarjamaade (9070) kaitse.

#### **Lannasmaa loodusala**

Lannasmaa loodusala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - loode (alvarite) (6280\*) ja puiskarjamaade (9070) kaitse.

### **Kavandatava tegevuse mõju kaitstavatele aladele ja liikidele**

Sportiväljaku maaüksusele planeeritud ehitustegevus ei asu kaitstavatel aladel ega kaitstavate liikide leiukohtadel. Seetõttu ei ole oodata, et seoses planeeringu elluviimisega kaasneksid Lannasmaa hoiualale ega ka Lannasmaa loodusalale ebasoodsad mõjud, kuna hoiuala ning

loodusala asuvad planeeringualast piisavalt kaugel ning ei planeerita tegevusi, mille tulemusel võiksid mõjud ulatuda hoiuala ning loodusalani.

## **7. Kokkuvõte ja järeldus**

Planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnaohtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid antud detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole.

Keskkonnamõju eelhindangu tulemusel ei ületa kavandatav tegevus eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist, kultuuripärandit. Samuti ei too planeeringu elluviimine endaga kaasa planeeringuala lähipiirkonnas asuvatele kaitstavatele aladele olulisi negatiivseid mõjusid.

Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsuse territooriumi mastaape silmas pidades.

Lähtuvalt eeltoodust on Saaremaa Vallavalitsus seisukohal, et käesoleva detailplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust algatada.

Koostaja: Kerli Kuusk

Looduskasutuse ja -kaitse peaspetsialist